

ENDRET.

Tilleggsvar fra justisministeren datert 7. september 1998 på spørsmål nr. 67 fra stortingsrepresentant Erik Solheim.

Dokument nr. 15:8.

(1997-98)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 66 - 73.

3. - 6. februar 1998.

Innhold

Spørsmål	Side
66. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. sjømannspensjon, besvart av sosialministeren	5
67. Fra stortingsrepresentant Erik Solheim, vedr. Ahmed Bouchiki-saken, besvart av justisministeren	6
68. Fra stortingsrepresentant Tron Erik Hovind, vedr. reguleringsplaner ved Gardermoen hovedflyplass, besvart av samferdselsministeren	6
69. Fra stortingsrepresentant Jon Olav Alstad, vedr. investeringsavgift på medisiner, besvart av finansministeren	8
70. Fra stortingsrepresentant Siri Frost Sterri, vedr. Teknologi i skolen, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	9
71. Fra stortingsrepresentant Grethe G. Fossum, vedr. tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjonene, besvart av barne- og familieministeren	10
72. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. olje- og parafinleverandører, besvart av finansministeren	11
73. Fra stortingsrepresentant Marit Tingelstad, vedr. tiltak mot narkotika/vinningskriminalitet, besvart av justisministeren	12

Dokument nr. 15:8.

(1997-98)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 66.

Innlevert 3. februar 1998 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland.

Besvart 10. februar 1998 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Spørsmål:

«Kan ein pensjonist velge minstepensjon framfor t.d. sjømannspensjon, dersom han gir betre uttelling økonomisk, evt. vil Statsråden sjå til at ingen kjem dårlegare ut, same kor dei bur, enn minstepensjonisten?»

Grunngjeving:

Ei enke etter ein sjømann får sjømannspensjon frå Pensjonstrygda for sjømenn. Ho har søkt om heller å få minstepensjon, som ho meiner er høgare enn sjømannspensjonen. Dette vil ikkje trygdekontoret vurdere, og kontoret skriv m.a. følgande:

«Din anmodning om å medvirke til at din sjømannspensjon skal opphøre, for dermed å kunne vurderes som minstepensjonist er nok ikke jeg rette vedkommende. Du kan selvsagt ta dette spørsmål opp direkte med Pensjonstrygden for sjømenn, men jeg har ingen tro på at dette blir akseptert. Dersom det mot formodning ble akseptert, ville du allikevel ikke bli vurdert som minstepensjonist i og med at du fraskriver deg en opptjent rettighet.»

Svar:

Ei enkje som samstundes har rett til pensjon frå folketrygda og enkjepensjon frå Pensjonstrygda for

sjømenn, kan la vera å setja fram krav om å få utbetalt enkjepensjon frå pensjonstrygda.

Dersom enkja allereie får utbetalt enkjepensjon frå pensjonstrygda, kan ho seinare seia frå seg utbetalinga.

Pensjon frå folketrygda og enkjepensjon frå pensjonstrygda vert utbetalt utan omsyn til kvarandre. At ei enkje vel å skriva frå seg enkjepensjon frå pensjonstrygda, vil såleis ikkje føra til nokon auke av pensjonen frå folketrygda.

Derimot vert nokre kommunale ytingar gjevne til berre minstepensjonistar utan særleg anna inntekt. Om eit avkall på enkjepensjon frå pensjonstrygda kan føre til at enkja får ei slik kommunal yting eller ikkje, avheng av vilkåra som gjeld for den kommunale ytinga.

Pensjonstrygda for sjømenn vil til vanleg akseptera ei oppmoding om å stansa sjømannspensjonen av di vedkommande får betre økonomi utan den aktuelle ytinga.

Det er Pensjonstrygden for sjømenn som avgjer slike spørsmål, ikkje trygdekontoret. Når eit slikt spørsmål vert avgjort, legg ein ikkje vekt på kvar pensjonisten bur.

Spørsmål nr. 67.

Innlevert 4. februar 1998 av stortingsrepresentant Erik Solheim.

Besvart 10. februar 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«Ifølge opplysninger i media skal daværende sjef for Overvåkningspolitiet, Gunnar Haarstad, allerede i 1973 ha skrevet et notat hvor en utpeker Mike Harari til deltaker og sannsynlig leder av Mossad-operasjonen på Lillehammer. Videre skal Politiets Overvåkningstjeneste i et brev i 1989 orientert daværende riksadvokat om at Michael Harari deltok i attentatet på Ahmed Bouchiki. Stortinget er ikke blitt gjort kjent med disse opplysningene på tross av at saken har vært reist ved flere anledninger. Vil Justisministeren ta initiativ til at papirene i Bouchiki-saken blir nedgradert slik at det kan skapes klarhet i om Stortinget er blitt feilinformert?»

Svar:

Jeg legger til grunn at spørsmålet gjelder «nedgradering» i betydningen frigivelse av dokumenter.

Dokumentene i denne saken kan deles i følgende kategorier:

1. Politiets ordinære etterforskningsdokumenter
2. Dokumenter hos politiets overvåkingstjeneste
3. Dokumenter i Justisdepartementet

Behandling av straffesaker, herunder spørsmålet om eventuell frigivelse av straffesakens dokumenter, hører under påtalemyndigheten som i denne type spørsmål ikke er underlagt Justisministerens instruksjonsmyndighet. Jeg er derfor avskåret fra å vurdere, og eventuelt pålegge, påtalemyndigheten å frigi dokumenter.

Når det gjelder de dokumenter ved Politiets overvåkingstjeneste som ikke er å anse som straffesaksdokumenter, vil jeg anmode overvåkingssjefen om hans vurdering mht. om disse eventuelt kan frigis.

Justisdepartementet har tidligere foretatt en gjennomgang av samtlige dokumenter som befant seg i departementet og friga 12. januar 1996 totalt ca. 340 sider tilknyttet Bouchiki-saken. De dokumenter og opplysninger som ble unntatt knyttet seg i det vesentlige til offentlighetslovens §5a om lovbestemt taushetsplikt hvor sterke personvern hensyn gjorde seg gjeldende.

Tillegg til svar 7. september 1998:

DET KONGELIGE JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT STATSRÅDEN

KONTOR: AKERSGT. 42 TLF. 22 24 90 90
TELEFAKS 22 24 95 33
POSTADRESSE: POSTBOKS 8005 DEP 0030 OSLO

Stortingets President
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar) 98/01421 P-J MS/an
Dato 07-09-98

SPØRSMÅL NR 67 FRA STORTINGSREPRESENTANT ERIK SOLHEIM TIL JUSTISMINISTER AUD INGER AURE - OPPFØLGING

Spørsmål nr 67 fra stortingsrepresentant Erik Solheim, vedrørende frigivelse av dokumenter i Bouchiki-saken, ble besvart av meg 10 februar 1998. Det fremgår imidlertid av mitt svar at jeg ville anmode overvåkingssjefen om hans vurdering med hensyn til frigivelse av dokumenter ved Politiets overvåkingstjeneste, som ikke er å anse som straffesaksdokumenter.

Jeg har den 20 juli 1998 mottatt overvåkingssjefens brev datert 16 juli 1998 med svar på min anmodning. Kopi av overvåkingssjefens brev vedlegges til orientering.

Samtidig frigis og vedlegges de dokumenter som fulgte som vedlegg til overvåkingssjefens brev:

- Brev fra riksadvokaten til overvåkingssjefen 15.11.89.
- Brev fra overvåkingssentralen til riksadvokaten 30.11.89.
- Brev fra riksadvokaten til overvåkingssjefen 05.12.89.
- Brev fra overvåkingssentralen til riksadvokaten 07.12.89.
- Brev fra riksadvokaten til overvåkingssentralen 19.12.89.
- Brev fra overvåkingssentralen til Justisdepartementet 10.01.96.

Et notat av 17 august 1973, fra daværende overvåkingssjef Gunnar Haarstad, frigis og vedlegges.

Brev 14 mai 1993 fra riksadvokaten til Justisdepartementet frigis og vedlegges.

I overvåkingssjefens brev 16 juli 1998 vises det til brev 12 juni 1998 og 17 juni 1998 fra overvåkingssentralen til førstestatsadvokat Qvigstad. Disse brevene gjelder intern korrespondanse i påtalemyndigheten og er å betrakte som straffesaksdokumenter. Jeg viser her til mitt svar på spørsmål nr. 67 fra stortingsrepresentant Erik Solheim, som jeg avga 10 februar 1998.

En eventuell begjæring om offentliggjøring av disse og eventuelt øvrige straffesaksdokumenter, må fremmes for påtalemyndigheten. Jeg kan ikke instruere påtalemyndigheten om at slike dokumenter skal offentliggjøres. Jeg har i dag tilskrevet riksadvokat Busch og førstestatsadvokat Qvigstad og vedlagt kopi av dette brev, der jeg viderebringer anmodningen fra stortingsrepresentant Solheim om at dokumentene i Bouchiki-saken frigis.

Jeg har nå offentliggjort de dokumenter som befinner seg i departementet og som jeg har adgang til å offentliggjøre. Det skal likevel bemerkes at saken har et stort omfang med mange dokumenter, som til dels oppbevares ved forskjellige instanser. Jeg kan derfor ikke utelukke at det i fremtiden kan dukke opp dokumenter som angår Bouchiki-saken og som ikke tidligere har blitt offentlig kjent.

Med vennlig hilsen
Aud-Inger Aure

POLITIETS OVERVÅKINGSTJENESTE

Overvåkingssentralen

Vår referanse: OVS jnr. 550/98 u
Deres dato/ref.: 27.2.98/01421 HP-J-1 SWO/
Kontaktperson/Intem tlf.: P. Gammelgård/
22 66 81 92
Dato: 16 juli 1998

Det kgl. Justis- og politidepartement
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Gjenpart u/vedlegg:
Oslo statsadvokatembeter v/førstestatsadvokat Lasse Qvigstad

SPØRSMÅL NR. 67 FRA STORTINGSREPRESENTANT ERIK SOLHEIM TIL JUSTISMINISTEREN - OPPFØLGING

Det vises til departementets ekspedisjon av 27.2.d.å.

POTs dokumenter i Lillehammer saken er i det vesentlige å anse som straffesaksdokumenter, både i forhold til etterforskningen etter det som skjedde i 1973 og i forhold til den fornyede etterforskningen som har vært ledet av førstestatsadvokat Qvigstad, Oslo statsadvokatembeter. Man har derfor i første rekke forholdt seg til førstestatsadvokaten når det gjelder spørsmålet om innsyn i dokumentene.

Overvåkingssentralen har vurdert spørsmålet om avgradering av de dokumenter som befinner seg ved Overvåkingssentralen. Det alt vesentlige av dokumenter er nå avgradert, og et kopisett av dokumentene i avgradert stand er oversendt førstestatsadvokaten i Oslo, jf vedlagte kopier av brev av 12. og 17.6.98 til Oslo statsadvokatembeter. Det fremgår av brevet av 12.6.98 hva slags opplysninger som ikke har vært egnet til avgradering.

Når det gjelder spørsmålet om offentliggjøring av avgraderte opplysninger, har dette spørsmålet for etterforskningsdokumentenes del vært overlatt til førstestatsadvokat Qvigstad å vurdere i sammenheng med eventuell offentliggjøring av de øvrige etterforskningsdokumenter i sakskomplekset. Det tør således være kjent at enkelte opplysninger nylig ble frigitt i forbindelse med beslutningen om å sikte Mike Harari.

Når det gjelder opplysninger som ikke kan anses som etterforskningsdokumenter, har Overvåkingssentralen nå offentliggjort et brev av 10.1.1996 til Justisdepartementet som gir en oversikt over hvilke typer dokumenter som befinner seg i Overvåkingssentralens sak. For hendig referanse vedlegges kopi av dette brev. For øvrig kan det ikke ses noe til hinder for at Overvåkingssentralens brevveksling med Riksadvokaten fra 1989 offentliggjøres. Vedlagt følger kopisett av denne. Dette forholdet har også vært omtalt offentlig tidligere, senest i forbindelse med førstestatsadvokat Qvigstads påtaleavgjørelse nylig.

Per Gammelgård
fung. overvåkingssjef

Vegard Aaløkken
politiinspektør

Vedlegg

RIKSADVOKATEN

Overvåkingssentralen
v/ overvåkingssjef Erstad
Postboks 6330 Etterstad
0604 OSLO 6

Deres ref. Vår ref. R. 3076/89 B/MS
Dato 15.11.89

MIKE HARARI - SPØRSMÅL OM TILKNYTNING TIL DEN SÅKALTE «LILLEHAMMER-SAK»

Det vises til tidligere samtale med overvåkingssjef Erstad og undertegnede.

I pressen har det som kjent forekommet opplysninger om at Mike Harari er lokalisert i Panama og at han opptrer som rådgiver for general Manuel Noriega.

Hararis tilknytning til den såkalte «Lillehammer-sak» er ukjent for riksadvokaten.

En anmoder om overvåkingssjefens bistand til å klarlegge Hararis rolle i angjeldende sak, slik den eventuelt fremkommer gjennom foreliggende etterforskningsdokumenter og dom.

Først når Hararis rolle er nærmere beskrevet vil riksadvokaten kunne ta stilling til hvorvidt en utredning for å avklare utleveringsspørsmålet m.m. bør igangsettes.

Tor-Aksel Budch
kst.

Gjenpart: Eidsivating statsadvokatembeter
v/førstestatsadvokat Qvigstad

63 13/89/JAa/VS

30. november 1989

Kst. riksadvokat Tor-Aksel Busch
Karl Johansgate 12
0154 OSLO 1

Mike HARARI - Spørsmål om tilknytning til «Lillehammer-saken»

Deres ref.: R 3076/89 B/MS av 15.11.89

Man har ved Overvåkingssentralen gått gjennom alle dokumenter vedrørende «Lillehammer-saken». Det foreligger ingen opplysninger som knytter Mike HARARI til drapet på Ahmed BOUCHIKI.

Vi har forespurt samarbeidende tjeneste om HARARI, men det vil ennå ta litt tid før svar foreligger.

Iver Frigaard
politiinspektør

Arne Rustad

Vedlegg: Tidligere mottatte dokumenter (3 stk.)

RIKSADVOKATEN

Overvåkingssentralen
v/overvåkingssjef Erstad
Postboks 6330 Etterstad
0604 OSLO 6

Deres ref. 63 13/89/JAa/VS
Vår ref.R. 3076/89 TAB/ABØ
05.12.89

MIKE HARARI - SPØRSMÅL OM TILKNYTNING TIL DEN SÅKALTE «LILLEHAMMER-SAKEN»

Riksadvokaten takker for Deres bistand, jfr. Deres brev av 30. november 1989.

Det er ikke aktuelt for riksadvokaten å foreta seg ytterligere på bakgrunn av spekulasjoner i pressen om at Mike Harari - lokalisert i Panama - er identisk med den omtalte «Mike» (Eduard Laskier, f. 3.12.1928) i «Lillehammer-saken».

De omtalte dokumenter returneres, hvorav et er gradert KONFIDENSIELT.

Tor-Aksel Busch
ass.riksadvokat

Gjenpart: Eidsivating statsadvokatembeter
v/førstestatsadvokat Qvigstad

7. desember 1989

Kst. riksadvokat Tor-Aksel Busch
Karl Johansgate 12
0154 OSLO I

Mike Harari, f. 18.02.26 - tilknytning til «Lillehammer-saken»

Ref.: Deres skriv R 3076/89 av 15.11.89 og vårt skriv av 30.11.89, jnr. 6313/89

Samarbeidende tjeneste bekrefter at Mike HARARI trolig var øverste MOSSAD-offiser for den gruppen Israel i sin tid opprettet for å eliminere palestinske terrorister. Denne gruppen var spesielt rettet mot terrorister som hadde forbindelse med Abu NIDAL.

Samme gruppe stod bak drapet på Ahmed BOUCHIKHI i 1973. Det antas at HARARI ble avsett fra MOSSAD som en følge av den mislykkede aksjonen.

Det bekreftes også at HARARI i dag er rådgiver for general Manuel NORIEGA, og delvis oppholder seg i Panama.

Når det gjelder HARARIs engasjement i «Lillehammer-saken», er det trolig at han var med på selve aksjonen. Han kan være identisk med lederen, som

ble oppgitt å hete Edouard LASKIER, f. 03 12 28, uten at dette kan bekreftes nærmere av samarbeidende tjeneste. LASKIER ble kalt «Mike» av de andre i gruppen. Han var blant dem som unnslett etter drapet på BOUCHIKHI.

Stein Ulrich
fung. overvåkningssjef

Arne Rustad

RIKSADVOKATEN

Overvåkingssentralen
v/overvåkingssjefen
Postboks 6330 Etterstad
0604 OSLO 6

Deres ref. 6313/89 JAa/VS
Vår ref. R. 3076/89 (H 7/89)
19.12.89

MIKE HARARI - SPØRSMÅL OM TILKNYTNING TIL DEN SÅKALTE «LILLEHAMMER-SAKEN»

Riksadvokaten takker for Deres brev av 7. desember 1989 med utfyllende opplysninger.

Vår avgjørelse av 5. desember 1989 fastholdes.

Tor-Aksel Busch
ass.riksadvokat

POLITLETS OVERVÅKINGSTJENESTE

Overvåkingssentralen

Vår referanse: UFAN OVS jnr. 157 1996
Deres dato/ref.: 8.1.95
Kontaktperson/Intern tlf.: P. Gammelgård/
22 66 81 92
Dato: 10 januar 1996

Det kgl. Justis- og politidepartement
v/statssekretær Ingeborg Moen Borgerud
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

LILLEHAMMER-SAKEN

På forespørsel om innholdet av POTs dokumenter i saken, kan innledningsvis vises til tidligere overvåkingssjef Haarstads notat av 10.3.1976. Som det der fremgår deltok POT fra første stund aktivt i etterforskningen, både innenlands og utenlands, og overvåkingsspersonell ble også avgitt til Kripos' E-gruppe. Overvåkingstjenesten formidlet en vesentlig del av

de utenlandskontakter E-gruppen trengte for arbeidet med saken, og storparten av meldingstjenesten gikk over Overvåkingssentralens telexsamband.

POTs dokumenter gjenspeiler den bistand som er beskrevet av Haarstad. I tillegg befinner det seg i POTs saksmappe en del journalførte kopier av korrespondanse mottatt fra bl.a. overordnet påtalemyndighet (Riksadvokaten og førstestatsadvokaten ved Eidsivating statsadvokatembeter) og Utenriksdepartementet, samt fra politiet for øvrig i forbindelse med etterforskningen. Vedlagt følger kopi av dokumentlisten i POTs saksmappe.

Innholdet av dokumentene kan kategoriseres på følgende måte:

1. *Undersøkelser omkring navn og adresser som man fant blant den drepte Bouchikhis papirer.* En rekke navn og adresser til personer som Bouchikhi formodentlig hadde vært i forbindelse med ble sjekket. Personer med adresser i utlandet ble sjekket med utenlandske samarbeidende tjenester. Personer bosatt i Norge ble sjekket med lokale politikamre, der man ba om at det ble foretatt bakgrunnundersøkelser omkring personene, og at de ble avhørt om sitt kjennskap til Bouchikhi, såfremt det, på grunnlag av undersøkelsen, ble funnet ubetenkelig. Resultatet av disse undersøkelsene antas å ha gitt støtte til den konklusjon man senere trakk om at Bouchikhi ikke var det egentlige målet for Lillehammer-aksjonen.
2. *Underretning til samarbeidende utenlandske tjenester om trusler mot norske interesser.* I den nærmeste tiden etter pågripelsen av de siktede i Lillehammer-saken innkom det enkelte meldinger til norske utenriksstasjoner med trusler om anslag mot norske og skandinaviske interesser (bl.a. kapring av skandinavisk fly) dersom ikke de pågrepne ble løslatt innen en angitt frist. POT underrettet både politikamre med internasjonale lufthavner, samt utenlandske tjenester i denne forbindelse.
3. *Sikkerhetstiltak overfor de siktede*
Det var til dels strenge sikkerhetstiltak omkring fengslene der de siktede satt i varetekt. En del observasjoner gjort av Oslo politikammer utenfor Bredtvedt kvinnefengsel ble oversendt Overvåkingssentralen til orientering, og er samlet i saksmappen.
4. *Trusler mot statsadvokat Wiker og politiavdelingsjef Jahrman*
Det innkom melding i begynnelsen av 1974 (da rettssaken startet) om at Wiker m. familie og Jahrman ville bli kidnappet. Overvåkingssentralen bisto med sikkerhetstiltak i denne forbindelse.
Også andre truende meldinger ble registrert hos POT.

5. *Kopier av korrespondanse oversendt fra UD*
Overvåkingssentralen mottok en del kopier av notater og brev som Utenriksdepartementet utferdiget i forbindelse med sin kontakt med representanter for israelske myndigheter. Dette gjaldt forhold som overlevering av siktelsen, adgang til besøk hos de fengslede, meddelelsen til den israelske ambassadøren om at atacheen Yigal Eyal var erklært uønsket, o.l.
6. *Korrespondanse/møter med utenlandske samarbeidende sikkerhetstjenester*
Som nevnt innledningsvis formidlet POT en vesentlig del av de utenlandskontakter som E-gruppen ved Kripos trengte for arbeidet med saken. I denne forbindelse ble det sendt resyméer, forespørslers og opplysninger i saken, og man mottok og videreformidlet svarene som kom fra utlandet. Det var ikke minst opplysninger fra og om de siktede man gjennom forespørslers til utenlandske kontraterorttjenester søkte å få bekreftet, herunder deres rette identitet, og opplysninger om adresser og telefonnumre som fantes blant de papirer som ble beslaglagt hos de siktede. Overvåkingssentralen bidro også til avvikling av møte med utenlandske tjenester om saken. På dette møtet var også Kripos representert. Også kontakten til utenlandsk politi i forbindelse med statsadvokatens og Kripos' undersøkelser omkring tilsvarende likvidasjoner andre steder i Europa ble formidlet via POTs sambandsnett.
7. *Andre kopier*
Det finnes også i POTs saksmappe kopier av en del annen korrespondanse, så som korrespondanse mellom h.r.advokat Schjødt og statsadvokat Wiker om etterforskningen. Videre finnes kopier fra straffesaksdokumentene av enkelte avhør og rettslige begjæringer.
8. *Sikkerhetstiltak i forbindelse med mulige aksjoner under rettssaken*
Da rettssaken mot de 6 tiltale kom opp i begynnelsen av 1974 ble det truffet omfattende sikkerhetstiltak i og omkring rettslokalet. POT bistod i denne forbindelse med skjerpet årvåkenhet bl.a. ved passkontrollene som ledd i sikkerhetstiltakene. Også kommunikasjon om dette mellom Overvåkingssentralen og underliggende POT-ledd fremgår av saksmappen.
9. *Spørsmålet om benådning av de domfelte*
Dette ble forelagt POT av Riksadvokaten i januar 1975, og Overvåkingssentralens uttalelse 27.1.1975 ligger i saken.
10. *Senere opplysninger i saken*
I POTs saksmappe befinner det seg også en del materiale som knytter seg til senere henvendelser og mediaoppslag om saken, så som Tinnins bok i 1976, og opplysningene om Mike Harari

som førte til en korrespondanse mellom Overvåkingssentralen og Riksadvokaten i 1989.

Foruten de ovennevnte dokumenter befinner det seg saksomslag ved Overvåkingssentralen for hver av de domfelte. Disse omfatter i det alt vesentlige kun kopier av de øvrige dokumenter i saken. I saken til Sylvia Rafael, senere Schjødt, er det også uttalelse av 18.2.1977 fra Overvåkingssentralen til Statens utlendingskontor i anledning hennes klage over utvisningsbeslutning.

Overvåkingssentralen har dessuten en rekke presseutklipp i saken.

Når det gjelder spørsmålet om avgradering og offentliggjøring av POTs dokumenter, vil dette måtte skje ut fra en konkret vurdering av det enkelte dokument, hvor dels straffeprosessloven, dels forvaltingsloven vil kunne få anvendelse. Innkomne graderte skriv fra samarbeidende tjenester kan vanskelig avgraderes med mindre innholdet er kjent fra før. For øvrig er det personvern hensynene som i første rekke gjør seg gjeldende ved vurderingen av hvorvidt innholdet i avgraderede dokumenter kan offentliggjøres.

Hans Olav Østgaard

Per Gammelgård
politiinspektør

NOTAT

17.8.73

Fordeling:
Arkiv (Eksemplar nr. 1-2)

De opplysninger som fremkommer i Ravlo's notater av 16.8.d.å. behandlet slik:

1. gitt muntlig orientering om notatenes fullstendige innhold - med anmodning om kommentar og bistand til å få forholdene undersøkt. ble meddelt av vi foreløpig ikke har kontakt med andre land enn Holland, Canada og Danmark (evt. Sverige) om de forhold som berører dem. Kripos vil sende Interpol-forespørsel til Sør-Afrika (bare navn etc.) - foreløpig ikke til andre.
2. har også (med tilsvarende anmodning) fått opplysningene (foreligger ennå ikke i rapport) om at Eduard LASKIER (Mike») skal være identisk md HARARI (sannsynlig fornavn Yosef), gift med «Pnina» og bosatt ca. 5 km. nord for Tel Aviv. Skal stå i telefonkatalogen (Tel Aviv) under dette navn (kontrollert). Angivelig ansatt i det Israelske forsvarsministerium og har en høy stilling i etterretningstjenesten. Kilden var meget engstelig for å gi denne opplysning.

GH

RIKSADVOKATEN

Justisdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Unntatt fra offentlighet

DERES REF'

VÅR REF R.1532/93 og R.3076/89TAB/ABS
DATO 14.05.1993

**SPØRSMÅL OM «LILLEHAMMER-SAKEN» -
BREV AV 11. MAI 1993 FRA STORTINGSRE-
PRESENTANT PAUL CHAFFEY TIL JUSTIS-
MINISTER GRETE FAREMO**

Det vises til oversendelse av over nevnte brev pr. telefax 12. mai 1993.

Riksadvokaten bemerker følgende om vår befating med den aktuelle sak:

1. Høsten 1989 skrev norsk presse at en av gjeringsmennene i den såkalte «Lillehammer-saken», og som ikke ble pågrepet av norsk politi, var Mike Harari. Det fremkom også at Harari skulle oppholde seg i Panama.

Det er på det rene at det i den aktuelle sak opptrer en mann ved navn «Mike», se f. eks. lagmannsrettens dom (Rt 1974 s. 389/380) hvor det bl.a. heter: «Mike, som øyensynlig hadde overtatt som leder etter at Pistauer var reist, bestemte at kinoen skulle bevoktes, og han fordelte oppgavene mellom gruppens medlemmer.»

Riksadvokaten reagerte på bakgrunn av avisoppslagene og skrev bl.a. følgende til overvåkingssjefen 15. november 1989:

«I pressen har det som kjent forekommet opplysninger om at Mike Harari er lokalisert i Panama, og at han opptrer som rådgiver for general Manuel Noriega. Hararis tilknytning til den såkalte «Lillehammer-sak» er ukjent for riksadvokaten. En anmoder om overvåkingssjefens bistand til å klarlegge Hararis rolle i angjeldende sak, slik den eventuelt fremkommer gjennom foreliggende etterforskningsdokumenter og dom.»

For oss var det naturlig å rette henvendelse til overvåkingssjefen idet vi antok at overvåkingsspolitiet hadde full oversikt over denne sak. Vi minner om at domfellelsen også gjaldt straffelovens § 91 a. Overvåkingssentralen svarte bl.a. slik i brev av 30. november 1989:

«Man har ved overvåkingssentralen gått gjennom alle dokumenter vedrørende «Lillehammer-saken». Det foreligger ingen opplysninger som knytter Mike Harari til drapet på Ahmed Bouchiki.»

5. desember 1989 takket riksadvokaten overvåkingstjenesten for bistand og uttalte:

«Det er ikke aktuelt for riksadvokaten å foreta seg ytterligere på bakgrunn av spekulasjoner i pressen om at Mike Harari lokalisert i Panama - er identisk med den omtalte «Mike» (Eduard Laskier, f. 3.12 1928) i «Lillehammer-saken.»

Vi antar at dette ble meddelt offentligheten (på forespørsel) og saken ble ansett avsluttet fra vår side.

2. Journalist Vegard Bye ba om en samtale med riksadvokaten. Den 11. januar 1990 hadde han et møte med ass. riksadvokat Busch. Så vidt en kan erindre var Byes opplysninger i første rekke knyttet til Hararis rolle i Panama.
3. Senere i 1990 utga Vegard Bye boken Forbuden Fred og på side 78 fastslår at den ukjente Mike i «Lillehammer-saken» var Mike Harari. Riksadvokaten vurderte innholdet i boken og kunne ikke se at det der var avgjørende momenter som ga grunnlag for å trekke Overvåkingssentralens opplysninger i tvil. Konklusjonen i brev av 5. desember 1989 ble derfor opprettholdt.
4. På bakgrunn av opplysningene i nevnte bok stilte stortingsrepresentant Paul Chaffey spørsmål til justisministeren. Det er åpenbart at justisministeren eller representanter for Justisdepartementet i denne forbindelse var i kontakt med riksadvokaten. Det er mulig dette skjedde på det muntlige plan idet vi ikke finner skriftlig materiale i vår journal. Kopi av statsrådets svar mottok vi fra personlig sekretær 11. juni 1990. Det er mulig vi foretok enkelte andre undersøkelser i 1989/90. Ass. riksadvokat Busch mener f. eks. at han bl.a. snakket med sorenskriver Wiker (sakens aktor) pr. telefon. Dette er imidlertid ikke nedfelt i skriftlig materiale.
5. På bakgrunn av nyhetsinnslaget i Ukeslutt 8. mai 1993 skrev vi flg. brev til førstestatsadvokaten i Eidsivating:

**«OPPLYSNINGER I NRK-DAGSNYTT
OM AT NORSKE MYNDIGHETER (HELT
ELLER DELVIS) KJENTE TIL DEN AK-
SJON SOM MEDFØRTE AT AHMED
BOUCHIKI BLE DREPT PÅ LILLEHAM-
MER 1 1973**

Det vises til samtale i dag. De bes gjennomgå straffesaksdokumentene etter drapet på Ahmed Bouchiki i 1973 og nyhetsinnslagene i «Ukeslutt» 8. mai og «Søndagsavisen» 9. mai 1993. De bes deretter ta stilling til om det bør innledes etterforskning for å bringe klarhet i om representanter for norske myndigheter hadde kjennskap til aksjonen på forhånd, eventuelt ytet bistand til den israelske gruppen i en eller annen form.

I avisene i dag fremgår at forsvarsministeren vil skrive brev til det såkalte «Nygård Haugutvalget» og be om at utvalget gransker de fremsatte påstander. Statsadvokaten bes fremskaffe utvalgets mandat, og dette må tas i betraktning ved avgjørelsen av om etterforskning skal settes i verk.»

Samme dag skrev vi også et brev til sjefen for Kriminalpolitisenentralen hvor det bl.a. heter:

«Det er nå fremkommet i media at i en safe på Kripos skal det forefinnes et bilde av Mike Harari. Bildet skal ha ligget der siden etterforskingen av «Lillehammer-saken». Man ber om deres uttalelse.»

Sjefen for Kriminalpolitisenentralen har meddelt telefonisk at han etter at saksdokumentene ble avgradert av politimesteren på Lillehammer, sendte div. dokumenter (etter anmodning) til Gudbrandsdal politikammer. Blant dokumentene lå det enkelte bilder i en umerket konvolutt. Det er disse bilder journalister nå må ha sett. (Politimesterens tillatelse til å la journalister gå gjennom dokumentene i en straffesak selv om den er ugradert jfr. påtaleinstruksen 4-2, tredje ledd og kravet om «saklig grunn» skal vi her la ligge.) Hvor bildene kommer fra, hva slags bilder det er osv., må undersøkes nærmere.

Riksadvokaten har flg. bemerkninger til Chafey's spørsmål:

1. Dette spørsmål må i første rekke vurderes av påtalemyndigheten. Førstestatsadvokaten i Eidsivating skal gjennomgå samtlige saksdokumenter.
2. Nei. I dag er det heller ikke mulig å hevde at det forefinnes et bilde som fastslår identiteten til hovedmannen. De aktuelle bilder vil bli nærmere undersøkt.

3. Nei, riksadvokaten forholdt seg til det svar som overvåkingspolitiet ga.
4. Det er ikke spørsmål om gjenopptakelse av saken. Spørsmålet er hvorvidt det bør etterforskes nærmere om «Mike» i «Lillehammer-saken» er identisk med Mike Harari, og eventuelt hvor Mike Harari eventuelt befinner seg i dag. Dette er i første rekke et spørsmål for påtalemyndigheten, og gjennomgang av dokumenter og undersøkelser av bilder er allerede igangsatt
5. Spørsmålet henger sammen med resultatet av det som er beskrevet under spørsmål 4. Igjen er det påtalemyndigheten som i første rekke må foreta vurderingen. Foreldelsesfristen for drap er 25 år. Det kan være grunn til å understreke at dommen fra 1. februar 1974 også omfatter straffelovens § 91 a og at lagmannsretten fastslår at israelsk etterretningsvesen sto bak aksjonen. Det kan således reises spørsmål om en utleveringsbegjæring anses realistisk forutsatt at foran nevnte identitetsspørsmål avklares i en retning som gjør en slik begjæring aktuell.

Georg Fr. Rieber-Mohn

Tor-Aksel Busch
ass.riksadvokat

Spørsmål nr. 68.

Innlevert 5. februar 1998 av stortingsrepresentant Tron Erik Hovind.

Besvart 13. februar 1998 av samferdselsminister Odd Einar Dørum.

Spørsmål:

«Stortingsflertallets begrunnelse for å legge hovedflyplassen til Gardermoen var å styrke næringsutviklingen i området. Det ble ikke sagt noe om at flyplassskapet skulle ha monopol på næringsutvikling. Statlig reguleringsplan for flyplassen, skulle følges opp med ordinære kommune- og reg.planer av områdene rundt. LV fremmer nå innsigelse mot dette. Det gir helt forskjellige og langt dårligere betingelser for lokale bedrifter, enn det LVs eget datterselskap OSL får. På hvilket grunnlag gjør LV dette?»

Begrunnelse:

Den 04.06.93 vedtok Samferdselsdepartementet (SD) statlig reguleringsplan for ny hovedflyplass på Gardermoen. 13 km² ble regulert til offentlig trafikkformål flyplass. Deler av disse arealene utvikles nå

som næringsarealer. Etter SDs vedtak har begge de berørte kommuner, Nannestad og Ullensaker, revidert sine kommuneplaner. I disse revisjonene ble et område på vestsiden av flyplassen som berører begge kommuner, unntatt fra rettsvirkning. Forutsetningen var at det skulle utarbeides en felles kommunedelplan for dette området, uavhengig av kommunegrensene. Området består i dag av boliger, bedrifter, jordbruk og kulturminner (fornminner).

For Ullensakers del ble oppstart varslet 03.06.96. Nannestad varslet oppstart noe senere. I møte 15. august har Luftfartsverket (LV) ingen kommentarer til oppstart. Oslo lufthavn (OSL) kommenterer i samme møte at de ønsker å ta i bruk gammel terminal til næringsvirksomhet, og at dette må tas hensyn til i planen. I mars 1997 varsler bedriften Aurstad parkering (AP) en utvidelse av reguleringsplan for sine eieendommer i tråd med intensjonene i den kommunedel-

plan som er under utarbeidelse. Opprinnelig plan ble varslet i mai -96. I brev av 25. juni har OSL merknader til kommunedelplanen. De ønsker at deler av arealet utenfor statlig reguleringsplan for flyplassen skal øremerkes for fremtidige flyplassformål. LV varsler innsigelse uten begrunnelse til nevnte plan i brev av samme dato. 10. juli 1997 fremmer LV innsigelse til planen.

Planen omarbeides, der en tar hensyn til innsigelsene. AP erverver nytt areal som LV ikke har fremmet innsigelse mot, for å kunne utvikle sin bedrift. Kommunedelplanen, med APs plan innarbeidet, vedtas av Ullensaker herredsstyre 20.10.97. LV utvider sin innsigelse til å gjelde hele AP's nye område i brev av 25.11.97. Innsigelsesgrunnlaget er utvidede næringsarealer for OSL. Ullensaker kommune avviser innsigelsen, og saken blir oversendt fylkesmannen for meklings. Lignende innsigelser på delvis samme grunnlag er varslet for det areal Nannestad kommune regulerer.

I samme periode fremmer OSL egne planer på eget areal for utvidelse av egne virksomheter etter delvis samme forretningskonsept som AP har drevet de siste 20 årene, og som de ønsker å videreutvikle. OSL utvider også sitt areal ved å overta en del eiendommer fra Forsvaret rett nord for flyplassen i løpet av 1997. Blir innsigelsene stående, får ikke AP utvikle sin virksomhet, og må på sikt avvikle. Det samme blir tilfelle for annen næringsvirksomhet i området. Manglende gyldig plan for området betyr usikkerhet for jordbruk, bedrifter, arbeidstakere og innbyggere. Bygge- og deleforbudet som lå på Gardermoen fra 1971 til flyplassvedtaket, blir i praksis gjeninnført, i påvente av at OSL skal ha bruk for arealene.

Svar:

Spørsmålet kan knyttes til to sentrale elementer:

1. Behovet for sikring av ubebygde områder nær rullebanene utenfor flyplassens grenser, med sikte på mulig langsiktig ekspansjon for direkte banetilknyttede funksjoner.
2. Hovedflyplassens forhold til næringsutvikling og frie konkurranseforhold i området.

1. Sikring av banenære områder

Hovedflyplassen på Gardermoen representerer en investering for det norske samfunn som har og må ha en meget lang levetid. Det er vanskelig i dag å se for seg at vi i overskuelig framtid kan få lokalisert og bygget et tilsvarende flyplassanlegg i Oslo-området. Det er selvsagt rullebanesystemet som er det sentrale element på enhver flyplass. Med det langsiktige perspektiv en av ovennevnte grunner må legge på bruken av arealene rundt Gardermoen, bør arealene som grenser inn til rullebanesystemet sikres for flyplassformål på lang sikt. Det vil si at arealene reserveres til formål som ikke unødig hindrer framtidig etable-

ring av aktiviteter som i hovedsak trenger rullebanetilknytning. På den måten bidrar en til å forlenge levetiden og nytten av de to rullebanene en i dag har bygget.

Luftfartsverket peker på at det fra utarbeidelsen av den statlige reguleringsplanen for flyplassutbyggingen har ligget som en forutsetning at langsiktige reservearealer kunne sikres gjennom de tilstøtende mer eller mindre ubebygde områder.

Ubebygde nærområder ville også være en garanti mot uheldig innebygging som kunne føre til begrensninger på flyplassvirksomhet og drift inne på selve lufthavnområdet.

Ullensakers gjeldende kommuneplan 1996-2006 disponerer områdene på utsiden av det regulerte flyplassområdet langs flyplassens vestgrense til «offentlig trafikkområde, flyplass», «LNF-områder» og noen små eksisterende boligområder, foruten et regulert næringsområde på Sør-Gardermoen.

Utenfor riksveg 174 i vest, samt sør og øst for flyplassområdet, viser kommuneplanen LNF-områder og landskapsvernområder.

Denne arealdisponeringen, sammen med at Nannestads gjeldende kommuneplan også i all hovedsak viser LNF-områder vest for flyplassen, har gitt Oslo Lufthavn AS og Luftfartsverket en rimelig sikkerhet for at flyplassen ikke skulle bli innebygget.

Sommeren/høsten 1997 har Ullensaker og Nannestad fremlagt og vedtatt kommunedelplaner for områdene vest for flyplassen, som vesentlig endrer den tidligere arealdisponering i kommuneplanene. Det aller meste av områdene langs flyplassens vestgrense er nå avsatt til utbyggingsområder for næringsvirksomhet.

Disse planendringene og det økende ønske for å utnytte ringvirkningene av flyplassutbyggingen, legger til rette for en rask nedbygging av arealer som tidligere var skjernet. Slik Luftfartsverket ser det, er det kommunenes handlemåte i kommuneplanrulleringen som bringer inn vesentlige endringer. Det er dette Luftfartsverket har reagert på.

Luftfartsverket og Oslo Lufthavn AS har gjennom hele utbyggingsfasen fremholdt at arealer med mulighet for direkte banetilknytning må sikres for et langsiktig behov. Dette er arealer for funksjoner som er knyttet til fly og flybevegelser og som er avhengig av kontakt ut på selve banesystemet, og som ikke kan lokaliseres andre steder. Behovet for å sikre reserve- og bufferarealer langs rullebanens utside er ikke endret, og vil være luftfartsmyndighetenes innspill til kommende rullering av kommuneplanen.

På denne bakgrunn har Luftfartsverket funnet å måtte gå til innsigelse mot den endring av både Ullensakers og Nannestads kommuneplaner som vil være en konsekvens av de nye kommunedelplanene vest for hovedflyplassen.

2. Næringsutvikling i Gardermoen-området

Med referanse til spørsmålets innledning om en monopolstilling for flyplasselskapet når det gjelder næringsutvikling i Gardermo-området, understrekes at Luftfartsverket ikke har noen motforestillinger til annen næringsvirksomhet eller konkurrerende virksomheter så lenge de ikke lokaliseres på umiddelbart tilgrensende banenære arealer som er av vital interesse for lufthavnens mulige langsiktige ekspansjon for direkte flyrettet virksomhet (kfr. punkt 1).

Luftfartsverket/Oslo Lufthavn AS har ved flere anledninger gitt uttrykk for at utvikling av næringsvirksomhet som innebærer støttefunksjoner til lufthavnen ikke bare er akseptabelt, men direkte ønskelig og nødvendig. Hovedpoenget er bare at de lokaliseres til områder der de ikke medfører nedbygging av arealer som er vitale for flyplassens langsiktige ut-

vikling av primærfunksjoner, det vil si arealer som kan nyttes til flydrift og flybevegelser.

Det må understrekes at Oslo Lufthavn AS/Luftfartsverket ikke har noen intensjoner om å etablere noen form for konkurrerende virksomhet på de arealer det er nedlagt innsigelse på, i forhold til de virksomheter som benytter arealene i dag. Luftfartsverket/Oslo Lufthavn AS har eksempelvis ikke til hensikt å etablere hotell- eller parkeringsvirksomhet i de aktuelle områdene.

Det vises også til at Ullensaker kommune har regulert andre arealer til næringsvirksomheter i nærheten av flyplassen. Det er et stort potensial i utbyggingen i dette området uten at det kommer i konflikt med hensyn til innbygging av flyplassen.

Spørsmål nr. 69.

Innlevert 5. februar 1998 av stortingsrepresentant Jon Olav Alstad.

Besvart 11. februar 1998 av finansminister Gudmund Restad.

Spørsmål:

«På en veterinærregning er honorar og medisin spesifisert. Det kreves investeringsavgift på medisin. Dette medfører endel ekstra arbeid for regnskapsførere som har knappe tidsfrister å forholde seg til. Etter henvendelse om saken tillater jeg meg å spørre om det vurderes å gjøre endringer på dette?»

Svar:

Etter gjeldende regelverk skal en registrert næringsdrivende, eksempelvis innen jordbruk, som hovedregel beregne investeringsavgift ved anskaffelse av medisiner til husdyr. Det skal imidlertid ikke beregnes investeringsavgift ved anskaffelse av veterinærtjenester. Investeringsavgiften beregnes på grunnlag av anskaffelsesprisen etter en sats på 7 pst. Avgift etter merverdiavgiftsloven skal ikke tas med i grunnlaget ved beregningen av investeringsavgiften.

Ved omsetning av varer og tjenester mellom registrerte næringsdrivende, eksempelvis mellom en

veterinær og næringsdrivende innen landbruk, skal salgsdokumentet angi vederlaget uten merverdiavgift og selve merverdiavgiftsbeløpet. Når det i en og samme faktura er tatt med leveranser som bare delvis utløser plikt til å beregne investeringsavgift, kan investeringsavgiften beregnes av vederlaget for de investeringsavgiftspliktige leveransene eksklusiv merverdiavgift.

Jeg er klar over at dagens system for investeringsavgift kan være vanskelig å håndtere for næringsdrivende, og at det kan oppstå problemer hvor det er snakk om kombinerte leveranser på samme faktura, som dels er omfattet av investeringsavgiftsplikten og dels ikke er omfattet. Etter min oppfatning er det imidlertid vanskelig å foreta endringer i de generelle faktura- og regnskapsrutinene som er nødvendig for at systemet skal kunne kontrolleres på en forsvarlig måte. Jeg har imidlertid sendt over ditt spørsmål til Skattedirektoratet for eventuell oppfølging.

Spørsmål nr. 70.

Innlevert 5. februar 1998 av stortingsrepresentant Siri Frost Sterri.

Besvart 11. februar 1998 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun.

Spørsmål:

«Etter initiativ av NITO deltar 4 grunnskoler, deriblant Rosenborg skole i Trondheim, i et nasjonalt prosjekt kalt «Teknologi i skolen». Til nå har prosjektet stort sett vært drevet av midler som næringslivet og NITO har stilt til rådighet. Vi statsråden bidra til å sikre økonomien i prosjektet over en treårsperiode ved å stille offentlige midler til rådighet?»

Begrunnelse:

Prosjektet «Teknologi i skolen» koordineres av en styringsgruppe med Svein Briså fra NITO som leder, og har som hensikt å fremme teknologiundervisningen i skoleverket. Bakgrunnen for initiativet er økende bekymring i næringslivet og i skoleverket over manglende rekruttering til teknologirettet utdanning. Konsekvensene av dette kan bli at Norge om kort tid vil ha stor mangel på kvalifisert arbeidskraft i teknologiyrker. Dette kan ramme landet sterkt, siden bl.a. mye av den eksportrettede industrien baseres på teknologiske produkter. Tendensen i det videregående skoleverket er at stadig flere velger bort realfagene, og særlig gjelder dette jentene.

Prosjektet tar sikte på å vekke interessen for teknologi på et tidlig stadium, og erfaringer så langt er positive.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Siri Frost Sterri.

«Teknologi i skolen» er et prosjekt initiert av NITO med deltakelse av 4 grunnskoler. Hensikten

med prosjektet er å øke elevens interesse for og innsikt i teknologi. Prosjektet har i stor grad hentet impulser fra England, og opplegget har meget til felles med det engelske faget «Design and Technology». Men jeg ser gjerne at slike prosjekter også henter impulser fra våre nordiske granneland.

Både Sverige og Danmark har teknikk eller teknologi som fag, og internasjonalt er det stadig større oppmerksomhet om dette fagområdet. Det som karakteriserer fagområdet, er den store bredden og variasjonen fra land til land. Norge har et nært samarbeid med de andre nordiske landene på utdanningsområdet. Matematikk, naturvitenskap og teknologi var i fjor nordisk satsingsområde og tema på en nordisk ministerkonferanse i Bergen.

For Norge er det viktig å finne en form og et omfang på arbeidet med teknologi som er i tråd med læreplanverket for grunnskolen. Teknologi er tatt opp i generell del av læreplanverket, det er nevnt som et kunnskapsområde på tvers av fagene og det er tatt opp i mål og hovedmomenter i flere fag. Teknologi er derfor et fagområde som egner seg godt for temaorganisering og prosjektarbeid.

Prosjektet «Teknologi i skolen» er et godt og nyttig tiltak for å skaffe til veie erfaringer på fagområdet, og departementet har derfor støttet prosjektet økonomisk i 1998. Jeg stiller meg positiv til fortsatt støtte, men med nødvendige forbehold både om hvordan prosjektet utvikler seg og om Stortingets godkjenning.

Spørsmål nr. 71.

Innlevert 6. februar 1998 av stortingsrepresentant **Grethe G. Fossum.**

Besvart 13. februar 1998 av barne- og familieminister **Valgerd Svarstad Haugland.**

Spørsmål:

«De partipolitiske ungdomsorganisasjonene er også, etter omleggingen av regelverket, tilskuddberettiget til å søke om internasjonal grunnstøtte. Fordelingsutvalget har krevd at disse organisasjonene må søke om tilskuddsberettigelse, noe som strider mot Stortingets intensjon og Forskriftens §2. Vil statsråden rydde opp i denne åpenbare misforståelse overfor Fordelingsutvalget?»

Begrunnelse:

Da Stortinget behandlet det nye regelverket for tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjonene, ble de politiske ungdomsorganisasjonene flyttet permanent over på stemmestøtte. Men de skulle fortsatt få tildelt grunnstøtte for internasjonalt arbeid over BFD's budsjett. Viser her til Forskriftens §2, kap.4, kap.5 og kap.6.

Nå viser det seg at Fordelingsutvalget krever at disse organisasjonene skal søke om tilskuddsberettigelse for å kunne søke om internasjonal grunnstøtte.

Stortingets intensjoner og Forskriften må tolkes slik at de nevnte organisasjoner i utgangspunktet er tilskuddberettiget. Utvalget har heller ikke behov for opplysningene, som de her ber om, for å tildele internasjonal grunnstøtte, da dette tildeles etter helt andre kriterier.

Svar:

De partipolitiske ungdomsorganisasjonene har siden 1996 mottatt grunnstøtte til nasjonalt arbeid basert på moderpartiets stemmetall. I denne perioden har de også kunnet søke om grunnstøtte til internasjonalt arbeid i henhold til departementets retningslinjer.

I forbindelse med Stortingets behandling av forslag til forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner foreslo komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og representanten Roy N. Wetterstad, at de partipolitiske ungdomsorganisasjonene fortsatt skulle motta nasjonal grunnstøtte basert på moderpartiets stemmetall. Når det gjelder internasjonal grunnstøtte uttalte flertallet i innstillingen (Innst. S. nr. 250 (1996-97)): «Dette flertallet forutsetter at de partipolitiske ungdomsorganisasjonene fortsatt må kunne søke støtte i denne tilskuddsordningen etter §§23, 27 og 30». Disse paragrafene dreier seg om grunnstøtte til internasjonalt arbeid og tilskudd til nasjonale og internasjonale prosjekter.

Forskriften §23 om hvem som kan gis grunnstøtte

til internasjonalt arbeid lyder: «Fordelingsutvalget kan gi grunnstøtte til internasjonalt arbeid til organisasjoner under §§6-9». Dette betyr at alle organisasjoner for å kunne motta internasjonal grunnstøtte må oppfylle de generelle inngangskravene i gruppe A-D, og søke om tilskuddsberettigelse i henhold til dette.

Jeg oppfatter at denne ordningen er i overensstemmelse med komiteflertallets klare uttalelse. Det er også i overensstemmelse med forskriften §2 hvor det fastslås at partipolitiske ungdomsorganisasjoner ikke omfattes av forskriften hva gjelder tildeling av nasjonal grunnstøtte, men hvor det videre uttales: «Partipolitiske ungdomsorganisasjoner kan motta internasjonal grunnstøtte og tilskudd til nasjonale og internasjonale prosjekter etter reglene i denne forskrift, jf kap. 4, 5 og 6. Forskriften gjelder da fullt ut.»

Av forskriften §47 om overgangsregler fremgår det at det for tilskuddsårene 1998 og 1999 gjøres unntak fra bestemmelsen i §23. Dette innebærer at man for de nevnte tilskuddsår ikke kan kreve at organisasjonene for å motta grunnstøtte til internasjonalt arbeid oppfyller de generelle inngangskravene i gruppe A-D. Den ordningen som er beskrevet ovenfor får dermed ikke virkning før tilskuddsåret 2000.

I brev av 13. januar 1998 gjorde Fordelingsutvalget organisasjonene oppmerksom på at de som søkte grunnstøtte til internasjonalt arbeid måtte oppfylle kravene under §§6 - 9 ihht forskriftens §23. På bakgrunn av spørsmål 21. januar fra organisasjonene om overgangsbestemmelsene i §47, henvendte Fordelingsutvalget seg til departementet i brev av 23. januar 1998. Samtidig fikk organisasjonene brev fra Fordelingsutvalget med beskjed om å legge saken i bero til spørsmålet var avklart med departementet. Departementet orienterte Fordelingsutvalget om konsekvensene av bestemmelsen i §47 om overgangsreglene i brev av 29. januar 1998.

Det går i brevet av 29. januar også frem at man i overgangsperioden kan kreve organisasjonens sist vedtatte årsmelding og årsregnskap for grunnlagsåret med revisjonsberetning fra statsautorisert eller registrert revisor, jf. forskriften §34. Det kan videre i henhold til forskriften §35 nr 4 kreves at organisasjonen kan legge frem følgende dokumentasjon: Program e.l., navn og adresse på deltakerne fra organisasjonen og dokumentasjon for at disse har deltatt.

Fordelingsutvalget sender om kort tid ut brev til organisasjonene med orientering om dette. Departementet beklager at det har oppstått tvil om overgangsbestemmelsene i den nye forskriften.

Spørsmål nr. 72.

Innlevert 6. februar 1998 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen.

Besvart 12. februar 1998 av finansminister Gudmund Restad.

Spørsmål:

«Ute i distriktene sliter olje- og parafinleverandørene med et meget rigid og vanskelig regelverk ved levering av parafin til fyring. Distribusjonen fordyres og arbeidet og transport vanskeliggjøres p.g.a regelverket, og praktiseringen av dette, som resultat av at man tok i bruk farget diesel i stedet for kilometerteller for å beregne veiavgift.

Er finansministeren klar over problemet og er han villig til å lempe på reglene hva angår levering av blank parafin til fyring til båt, likeså levert parafin ut over 1200 liter i enkeltleveranser?»

Begrunnelse:

Som kjent ble ny avgiftsordning for parafin innført 1.10.1993. Kilometertellerne på dieselbilene ble kuttet ut. I stedet ble avgiften lagt til drivstoffet. For å skille avgiftspliktig og ikke avgiftspliktig ble den ikke avgiftspliktige farget rød. Samtidig måtte også parafin farges, slik at misbruk av denne ikke skulle forekomme (parafin kan benyttes som drivstoff, med litt tilsetning). Nå viste det seg at denne fargen i parafinen gjorde parafinen farlig til bruk i parafinbrennere.

Fargen ble så kuttet ut i fyringsparafinen og det ble gitt leveringsbestemmelse for levering av parafin, jfr. brev fra Finans- og tolldepartementet av 9.6.94 ref. 91/7563AI TF/vf. Disse bestemmelsene mener forhandlere er urimelig og umulig å etterleve.

Et eksempel er levering av parafin til større tank enn 1200 liter. En kunde har 3000 liters tank for parafin. Etter reglene må denne kunden skifte til 1200 liters tank. Det skal da kjøres tre turer til kunde, kanskje med ferje og all den ventetid det medfører, for å levere kundens årsbehov.

Et annet eksempel er når en fiskebåt kommer til kai for å bunkre, er det ikke lov til å levere blank parafin på båtens lugartank. Den skal være farget selv om dette ikke er tilrådelig for oljebrenneren i ovnen ombord. En skulle tro at faren for fiskere er like stor som for den øvrige befolkning. Levering av parafin på 1200 liters tanker ved fiskebruk er blitt ulovlig selv om de har hatt slike leveranser i opp til 30 år. Altså har regelverket gjort oljeleverandørene til forbrytere. Det er også en forbrytelse å levere blank parafin til en entreprenør som bruker denne til oppvarming eller uttørking av et bygg.

Leverandørene skal også fungere som «politi» og forsikre seg om at de som kjøper blank parafin har parafinbrenner i huset.

I tillegg er det ikke like enkelt for alle forhandlere å ha to sorter parafin til lagring og på tankbilene. Det er bare på de store hovedanleggene at dette er mulig. Igjen er dette en spiker i likkisten til distriktene.

Det er også slik at hvis en forhandler har levert 1205 liter blank parafin på en tank og får kontroll, så må han ikke betale avgift for 5 liter, men for 1 205 liter. Avgiften er i dag kr 3,43 pr. liter.

Svar:

Fra 1. oktober 1993 ble kilometeravgiften erstattet av en avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) og en vektgradert årsavgift på tynge kjøretøy.

Det fremgår av St prp nr 79 (1991-92) at man var oppmerksom på at omleggingen ville kunne påføre oljeselskapene, detaljistleddet og enkelte brukergrupper kostnader i forbindelse med lager, distribusjon og kjøp/salg av både merkede og umerkede oljeprodukter. Disse kostnader og ulemper ble imidlertid sett i forhold til behovet for en omlegging av kilometeravgiften, besparelser for eiere av dieselbiler, samt Tollvesenets reduserte ressursbruk.

Fritak for avgift gjennomføres ved bruk av merket (farget) olje. Merket olje kan bla benyttes til fyring. Etter at ordningen ble iverksatt viste det seg imidlertid at det merkestoff som ble bestemt benyttet, medførte sterk sotdannelse i visse parafinbrennere med derpå følgende fare for antenning og eksplosjon. Selv om slike merkestoffer også benyttes i andre land, er disse problemene særegne i Norge fordi Norge er det eneste land i Europa som benytter slike brennere.

Det er igangsatt forsøk ved SINTEF, Norges branntekniske laboratorium, for å prøve ut forskjellige merkestoffer. Disse forsøkene er ennå ikke avsluttet. Finansdepartementet har derfor inntil videre gitt tillatelse til at avgiftsfritaket for parafin til bruk i parafinbrennere kan praktiseres på annen måte enn ved bruk av merket olje.

Iht departementets retningslinjer kan det leveres inntil 1200 liter umerket parafin avgiftsfritt til hus med parafinbrenner. Ved levering til borettslag med felles tank kan det leveres større mengder, men gjennomsnittlig skal hver tilknyttet andelshaver ikke tildeles mer enn 1200 liter umerket parafin. Tolldistriktssjefen kan etter søknad dispensere fra kravet til maksimalt tankinnhold på 1200 liter.

Vilkårene som er knyttet til ordningen, er gitt for å begrense omgåelsesfaren og hindre misbruk. Derfor er det ikke noen farbar vei å åpne for bruk av ve-

sentlig tanker, selv om dette kunne være praktisk for en del av brukerne.

Departementet er kjent med at denne spesialordningen, hvor det kan benyttes umerket parafin til et fritaksberettiget bruksområde, innebærer økt belastning på forhandlerleddet. Det er bla derfor, og for fortsatt å begrense omgåelsesfaren, ønskelig å finne frem til merkestoffer som kan benyttes i parafinbrennere uten driftsforstyrrelser. En avventer resultatet av tekniske forsøk på dette området.

Departementet er ikke kjent med at bruk av merket olje som drivstoff i fartøyer skal ha medført problemer med sotdannelse. Tilsvarende gjelder parafin benyttet i parafinbrennere ombord i båt. Departementet har således ikke vurdert om det i slike tilfeller bør gis tillatelse til at avgiftsfritaket gjennomføres på annen måte enn ved bruk av merket olje. I den utstrekning bruk av merket olje medfører problemer som nevnt, vil imidlertid dette måtte vurderes.»

Spørsmål nr. 73.

Innlevert 6. februar 1998 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad.

Besvart 13. februar 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«Vil departementet se nærmere på tildelingskriteriene for øremerket pott for narkotikakontroll for politidistriktene slik at midlene sikres brukt der det er størst behov?»

Begrunnelse:

Det viser seg at misbruk av narkotika har hatt en akselererende utvikling også ute i distriktene den senere tid. Ferske opplysninger fra Vest-Oppland bekrefter at det er begrunnet mistanke om et stadig økende antall elever ved de videregående skoler som debuterer med ecstasy og andre såkalte «designer-drugs» på fester o.l.

I St.prp.nr. 1 - Justis- og politidepartementet pkt. 4.1.7 fremholdes det bl.a. når det gjelder narkotika: «Politiet skal også i 1998 rette mye av sin virksomhet mot miljøer hvor ecstasy og andre designerdrugs brukes og omsettes». Vestoppland hadde i 1996 ca. 650 påtaleavgjorte narkotikasaker, mens Gudbrandsdal politidistrikt til sammenligning hadde ca. 240 påtaleavgjorte saker.

I forbindelse med tildeling av budsjett for 1998 ble det for enkelte politidistrikt gitt en ekstra øremerket pott for narkotikakontroll ved grenseoverganger m.m. Gudbrandsdal politidistrikt fikk kr. 200.000 av denne potten uten at det er noen grenseovergang i dette politidistriktet. Jeg mener å vite at Gudbrandsdal politidistrikt ikke hadde noen søknad om midler til dette formål. Vestoppland politidistrikt hadde imidlertid søkt om kr. 500.000 til tiltak mot narkotika/vinningskriminalitet.

Henvendelser jeg har mottatt viser at dette oppfattes som forfordeling av midler og som synes vilkårlig og tilfeldig. Det virker som om departementet ikke har foretatt en tilstrekkelig analyse på dette området.

Svar:

Justisdepartementet har innført mål- og resultatstyring som styringsform i politi- og lensmannsetaten. Dette betyr at den enkelte politimester er, med unntak av de øremerkede midlene, ansvarlig for i disponeringen av bevilgningen innenfor gjeldende fullmaktssystemer. I tråd med dette utarbeider politidistriktene egne tiltaksplaner på området. Narkotikabekjempelse er et meget høyt prioritert område, og det er politimesterens oppgave å fordele penger og personell på en slik måte at narkotikabekjempelsen blir mest mulig effektiv.

I februar 1997 ble stortingsmelding om narkotikapolitikken lagt fram, der hovedsatsningsområdene framover ble trukket opp. Dette danner grunnlag for videre satsing mot rusmiddelmissbruk. I 1998 skal politiet rette mye av sin virksomhet mot miljøer hvor ecstasy og andre «designer-drugs» brukes og omsettes.

Når det gjelder kontrolltiltak, spesielt rettet mot narkotikabekjempelse kan jeg bekrefte at budsjettet til Østerdal politidistrikt er styrket med kr 200000 på grunn av grenseoverganger. Dette er i samsvar med forutsetningen og analysen av narkotikatrafikken. Når det gjelder Vestoppland politidistrikt, er det riktig som representanten Tingelstad opplyser at politidistriktet ikke er tildelt øremerkede midler til tilsvarende tiltak rettet mot narkotika/ vinningskriminalitet. Av tildelingsbrevet til Gudbrandsdal politidistrikt fremgår det at det er lagt inn kr 200000 til kontrolltiltak, spesielt rettet mot narkotika. Dette er feil. Politidistriktet er ikke tilført disse midlene ut over ordinær tildeling. Denne merknaden vil bli trukket tilbake i eget skriv til politidistriktet.

Etter min vurdering er det ikke grunnlag for å si at departementet ikke har foretatt en tilstrekkelig analyse av problemet.